

Register

Forfatterregister

Buchard, Inger 81, 89

Grundvad, Lars 17

Hald, Carsten Teilman 91, 117

Jensen, Mogens 43, 79

Lauridsen, John T. 29

Mulvad, Søren 41

Nielsen, Mikkel Kirkedahl 119, 136

Poulsen, Martin Egelund 17

Personregister

Abildgård, Knud 84

Andersen, H.C. 44

Andersen, Peter 74

Anne Sophie, dronning 93

Appert, Nicolas François 119

Bang, Herman 44

Bjerre, Tage 23

Bomhold, Julius 39

Bonde, pastor 23

Borgstrøm, Per 40

Brockdorff, Benedicte Margrethe 103

Brockenhuus von Lövenhielm, Hans 111

Bøgh, bankbestyrer 23

Carl, prins 98

Christensen, Bent 41

Christensen, Thomas Edvard 54

Christensen, Aase 41

Christian V 91, 92, 94, 101, 105

Christian VI 105, 112

Clausen, lærer 23

Drachmann, Holger 44

Dyckjær, J.C.C. 126

Eriksen, H 121

Fischer, manufakturhandler 23

Fleming, Alexander 84

Frederik IV 91, 92, 93, 94, 95, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 110, 111, 114

Gyldenløve, Christian 111

Gyldenløve, Christiane 92

Gyldenløve, Ulrik Christian 100, 103

Halldorsson, Gisli 127, 131

Hansen, Johannes 71

Hansen, Knud 66

Hansen, Mette Maria 21

Hansen, overassistent 23

Hansen, Rasmus 75

Harboe, Andreas 91

Haugbøll, Charles 44

Hemmersam, Bruno 38

Hemmersam, Edith 41

Hemmersam, Peter Bruno 38

Hoffmann, August 72

Hoffmann og Sønner 48, 71

Jensen, Anders 66

Jensen, Carl 45, 46, 47, 48, 65

Jensen, Johannes V. 44

Juel, Jens 111

Jürgens, Chr. Hansen 73

Jørgensen, H. 46

Jørgensen, Laust Hansen 44, 67

Jørgensen, skomager 23

Kjær, Jens 68

Krag, Edel Margrethe 92, 94, 111, 112, 113

Krag, Palle 104

Krebs, adjunkt 33, 41

Kristiansen, Carl Marius 44, 51, 58, 70, 75

Lakolk, Lise-Lotte 40, 41

Lange, Ole 125

Larsen, Fl. 23
 Larsen, Jørn 135
 Lauridsen, Christense 19, 21, 23, 25, 27
 Lauridsen, Ebbe 19, 24, 27
 Lauridsen, Hedvig 19, 25, 27
 Lauridsen, J.K. 44
 Lauridsen, Magnus 19, 23, 27
 Lauritzen, Ditlev 120, 121
 Lauritzen, J. 127
 Lauritzen, Knud 131, 135
 Lente, Christian 94
 Louise, dronning 102
 Lund, Sofie 132

Marselis baron Gyldenkrone, Jørgen 111
 Marselis Gyldenkrone, Vilhelm 111
 Melchiorsen, M. 68
 Meyer, M. E. 122
 Møller, Anna 132, 133, 134

Napoleon, kejser 119
 Nielsen, Anton 54
 Nielsen, fru karetmager 36
 Nielsen, Jens 67
 Nielsen, karetmager 33, 35, 41
 Nordland, Th. 121
 Novrup, Leo 9
 Nørmose, Jesper 41
 Nørmose, Lene 41
 Nørregaard, lektor 33, 41

Pedersen, lærer 23
 Pedersen, pastor 23
 Pedersen, Thorvald Frederik 54
 Petersen, Laur. 46
 Petersen og Jørgensen 71

Rantzau, Johan 101
 Rantzau, Jørgen 101, 102
 Reventlow, Armgaard Margrethe 93
 Reventlow, Christian Ditlev 99, 100, 101, 103
 Rishede, Gudrun 41
 Rockstroh, Knud Christian 114

Schmidt, August F. 7
 Schmidt, Esther 41
 Schmidt, Niels Peter 41
 Schmidt, Peter 62
 Schydt, M.H. 57
 Sebjørnsen, ? 120

Skov, Christian Jürgen Hans 113
 Skram, Peder 111
 Stockholm, Martin 23
 Svenskers, Johan 73
 Sørensen, Christen 20, 23
 Sørensen, Claus 135
 Sørensen, Jens 23
 Sørensen, politibetjent 23
 Sørensen, Søren Peter 120, 121, 122, 125, 135
 Sørensen, Valdemar 36

Therkelsen, Carl 66
 Trampe, Adam 111

Villefrance, jernbaneentreprenør 50
 Vind, Regitze Sophie 111
 von Ahlefeldt, Frederik 92, 93, 94
 von Gersdorff, Christian Frederick 111
 von Gersdorff, Christopher Frederick 111
 von Gersdorff, Edel Margrethe 111
 von Gersdorff, Erik 111, 114
 von Gersdorff, Frederick 91, 92, 94, 98, 99, 101, 103, 106, 108, 110, 111, 113, 114
 von Gersdorff, Ide Sophie 111
 von Gersdorff, Joachim 111
 von Gersdorff, Vibeke Dorothea 111
 von Pentz, Gottfried 111

Wallentin, Ib 135
 Weyberg, Frederik 91, 94

Zerlang, Martin 44

Aakjær, Jeppe 31, 44

Stedregister

Agerbæk 58
 Andst-Slaugs Herreder 57

Billund 61
 Bramminge 43, 46, 67, 77
 Brande 43
 Bredsten 59
 Bryrup 43
 Brørup 19, 23, 60
 Bække 64

Egtved 43
 Esbjerg 43, 119, 121, 124, 126, 129, 131, 135

Fredericia 43
 Fugdal 73
 Funder 43, 46, 52, 59, 67

Gesten 7, 9, 11, 16, 52
 Give 43
 Grindsted 43, 44, 45, 47, 48, 52, 54, 56, 59, 61, 62, 64,
 66, 67, 69, 71, 73, 75, 76, 78, 79, 86
 Gørding 23

Hadsten 45
 Hejnsvig 77
 Herning 43
 Holsted 19, 20, 23, 27, 28
 Horsens 43
 Hunderup 112
 Hærvejen 10

Jordrup 64

Kolding 43, 60
 Kolstrupgård 46
 Kongevejen 16
 Kærgård 91, 110, 111, 112, 113, 114

Lund 43
 Læborg 19

Oksbøl 84, 85, 86

Revsing Plantage 7
 Ribe 31, 33, 36, 39

Sdr. Omme 77
 Sig 43
 Silkeborg 43
 Skanderborg 43
 Skjern 43
 Starup 58
 Stenderup 74
 Sønder Omme 43

Tange 33
 Tistrup 43
 Troldhede 43, 47, 52, 59, 67
 Tørring 43

Urup 73
 Utoft 44
 Vamdrup 59, 60
 Vandel 43, 45, 52
 Varde 43, 47
 Vejen 7, 43
 Vejle 43
 Vejrup 58, 59
 Vester Gesten 7, 10, 16
 Vorbasse 48

Øse 58
 Øster Gesten 7, 10, 14, 17

Aastrup 58

Bøger til salg

Jeg var Børste

Af Laust Hansen Jørgensen
og Søren Mulvad (red.)

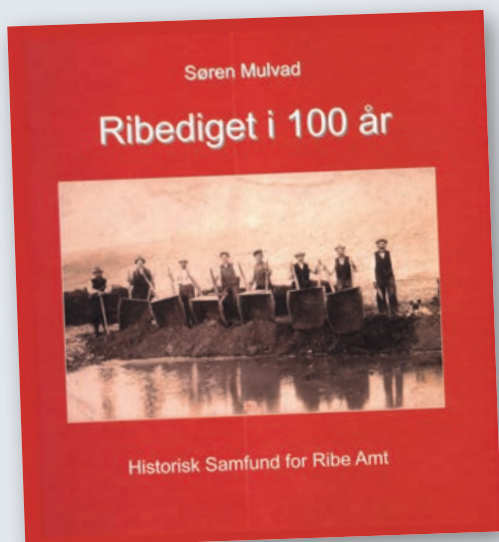
Hvem var Børsterne? Ordet bruges i vor tid om en vis hårdkogt type mænd med et barsk udseende. Denne bogs forfatter, som selv var Børste, forklarer med en faglig og menneskelig stolthed, at Børsterne var en gruppe arbejdsfolk, som for hundrede år siden samledes rundt om i landet, hvor store entreprenørprojekter blev udført.

Laust Hansen Jørgensen stammer selv fra det dybeste landproletariat. Han havde et godt nemme og et par solide hænder, som bragte ham gennem livet med selvrespekten i behold. Denne bog er en stemme fra dybet, som kun sjældent når frem til vor tids ører. Den slutter sig i emne og sociale vilkår til Nexø, Gorkijs og Christian Christensens erindringer.

Barsk, men aldrig deprimerende læsning.

Udgivet 2013. Pris kr. 60,- plus forsendelse.

Bestil den på histsamfund@gmail.com

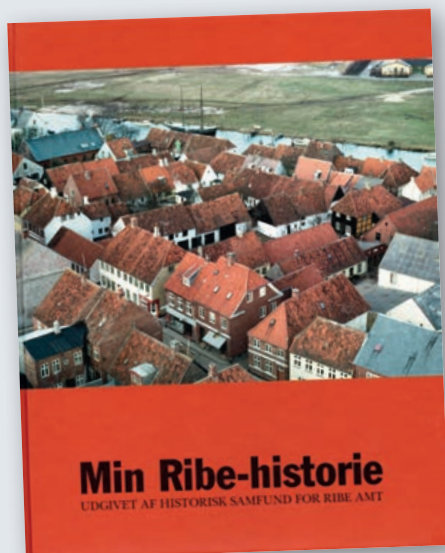
Ribediget i 100 år

Af Søren Mulvad

I anledning af 100-årsjubilæet for Ribedigets opførelse bad bestyrelsen for Digelaget ved Ribe Søren Mulvad om at forfatte et jubilæumsskrift. Dette indeholder en beskrivelse af de mange forhandlinger, der gik forud for Digelovens vedtagelse i Tinget, samt en festlig beskrivelse af selve arbejdet. Både entreprenørerne, arbejderne (børsterne) og borgerne kommer til orde i bogen, der er rigt illustreret.

Udgivet 2012. Pris kr. 100,- plus forsendelse.

Bestil den på histsamfund@gmail.com

Min Ribe-Historie

Redigeret af Olga Pedersen, Mette Guldberg
og Søren Mulvad

En række borgere eller tidligere borgere i Ribe har nedskrevet deres erindringer og beretninger om oplevelser i den gamle stad. Emnerne spænder vidt, fra en opvækst på Ribe Fattiggård til millionfirmaet Jogrod Catéring, fra en tur i Ribe Arrest til et besøg hos bedsteforældre. Her er skildringer af beboere på Torvet, Klostergade, Kongensgade, Grydergade og Korsbrødregade. Der fortælles om fagfolk som en værtshusholder, en kordegn, en seminarielev, en bager og en radioreparatør.

Udgivet 2010. Pris kr. 150,- plus forsendelse.
Bestil den på histsamfund@gmail.com

Fra Kommis til Museumsleder

Af Søren Manøe

Søren Manøe blev født i 1934 i landsbyen Sig nørddøst for Varde. Efter 5 års skolegang i Sig fortsatte han i mellemkolen på Esbjerg Statsskole og forlod skolen i 1951 med en realeksamen. Han kom efterfølgende i lære som kommis, og efter afsluttede læreår blev han i 1957 ansat som kommis i Guldager Brugsforening. I 1959 blev han optaget på Esbjerg Aftenseminarium og læste til lærer om aftenen, samtidig med han underviste 33 timer om ugen på skolen i Hoven.

Efter endt uddannelse blev han ansat som lærer ved skolen i Grønfelt. Ifølge et af de lokale skolekommissions-medlemmer var ansættelsesbetingelserne, at man ikke var missionsk, og at man kunne spille kort.

Søren Manøes store historiske interesse og hans talent for formidling gjorde ham vel næsten selvskrævet som leder af Ølgod Museum. I en lang årrække har han udført et stort arbejde på museet, i Historisk Samfund for Ribe Amt og på det lokalhistoriske område i øvrigt her i Ribe Amt.

Udgivet 1994. Pris Kr. 25,- plus forsendelse.
Bestil den på histsamfund@gmail.com

Besættelseshistorier fra Ribe Amt

Redigeret af Jørgen Dieckmann Rasmussen og Birgitte Herreborg Thomsen

Besættelsen mærkedes ikke med lige stor tydelighed overalt i Ribe Amt, men alligevel findes der fra hele området særlige erindringer og historier fra besættelsestiden, som er med til at tegne et stykke Danmarkshistorie.

Bogen indeholder historier, der er samlet ind af lokalarkiverne i Ribe Amt, og det er blevet til 27 artikler fra besættelsestiden med bidrag fra en lang række sogne. Der tegner sig et broget billede af begivenheder og dagligdags levevilkår for befolkningen i stort og småt.

Udgivet 1998. Pris kr. 75,- plus forsendelse.

Bestil den på histsamfund@gmail.com

De drog ud og kæmpede for friheden

Af Grethe Jæger og Søren Manøe

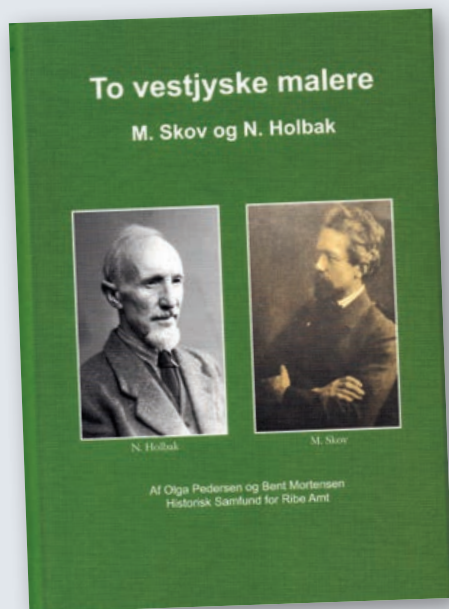
Bogen beretter om to unge emigranter, Iver L. Andersen fra Vestjylland og Arne P. Knudsen fra Århus-egnen, der i henholdsvis 1926 og 1929 forsøgte lykken i Canada. Skovarbejde og landbrug blev deres barske start.

De traf hinanden i 1931-32 under kriser og depression, der bragte dem, som tusindvis af andre, økonomisk på samfundets bund. Vagabondtilværelse og arbejdslejlre blev en nødvendighed for at overleve. Kontakten til Iver Andersen ophørte i 1932, men det er lykkedes forfatterne at opklare hans omtumlede tilværelse til hans død fjernt fra Canada og fjernt fra Danmark. Beskrivelsen efterlader et billede af en idealist, der kæmpede mod fascismen og nazismen.

Udgivet 2005. Pris kr. 45,- plus forsendelse.

Bestil den på histsamfund@gmail.com

To vestjyske malere – M. Skov og N. Holbak

Af Olga Pedersen og Bent Mortensen.

Den ene kom fra nord, den anden kom fra syd, fra henholdsvis Vardeegnen og Sønderjylland. De lærte hinanden at kende på det Kongelige Danske Kunstakademi i årene 1912-14. Siden skulle de bosætte sig ikke langt fra hinanden i henholdsvis Esbjerg og Bramming. Niels Holbak (1885-1954) flyttede til Esbjerg i 1914, og Marius Skov (1885-1964) købte Bramming Hovedgaard i 1925. Som venner fra ungdommen og malerkolleger betød de meget for hinanden, ligesom de i nogen grad fandt deres motiver i de samme landskaber. De var begge naturalister og tilhørte det, der siden er kaldt 'Den vestjyske skole'.

Udgivet 2012. Pris kr. 150,- plus forsendelse.

Bestil den på histsamfund@gmail.com

Sæd og Uskik For Riber Ret

– Små kapitler af et langt forløb

Af Søren Mulvad

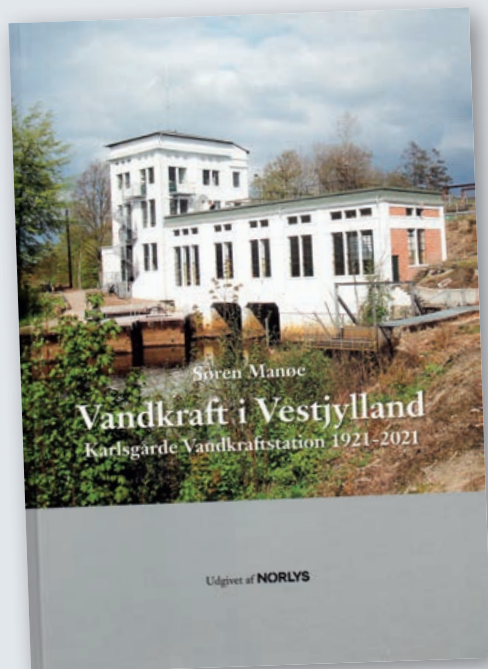
Ribe Byret fra 1269 er blandt den ældste halve snes kendte retsregler i det daværende Danmark. Den er skrevet på begge sider af et stykke stærkt hensmuldrende pergament, der nu opbevares mellem to glasplader i Det Kongelige Bibliotek.

Reglerne blev senere udvidede fra 60 paragraffer til mere end det dobbelte, hvilket kendes i en smukt udført og indbundet afskrift fra det 15. århundrede. Dette blev udført til lokalt brug, hvilket fremgår af de solide sølvspænder med Ribes byvåben, som håndskriftet er udstyret med.

I denne fremstilling er udvalgt henved 200 domme, som enten er kommenterede, eller de står ene til illustration af retspraksis og lokalkolorit, sæd og uskik i den gamle stad.

Udgivet 2021. 232 sider. Pris Kr. 225,00 plus forsendelse.

Bestil den på histsamfund@gmail.com

Karlsgårdebogen: Vandkraft i Vestjylland – Karlsgårde Vandkraftstation 1921-2021

Af Søren Manøe

Elektriciteten kom til Danmark i begyndelsen af 1900-tallet og lagde grunden til vor moderne tid. Vestjyske bønder tog udfordringen op og planlagde et stort elektricitetsværk til det store elforsyningsnet, der skulle dække Sydvestjylland med strøm. Disse pionerer planlagde, iværksatte og fuldførte deres ide. 1. Verdenskrigs mangel på kul gjorde vandkraften interessant, og resultatet blev Karlsgårde Vandkraftstation – Danmarks andet største vandkraftværk – og Sydvestjyllands Andels Elektricitets Forsyning, nu NORLYS. Bogen skildrer Karlsgårdeværkets historie fra anlæggelsen i 1918 – 1921 over den store udvidelse under 2. Verdenskrig med udnyttelsen af Varde Å, kanalgravninger m.m. Der fortælles også om de mange andre planer for vandkraftværker i det vestjyske og om udviklingen frem til vor tids tilbageføring af Varde Å med det til følge, at Karlsgårdeværket i store træk stoppede elproduktionen i 2011 efter 90 år med ren energi.

Genudgivet i 2021. 125 sider.

Pris Kr. 198,00 plus forsendelse.

Bestil den på histsamfund@gmail.com

INDHOLD

Martin Egelund Poulsen & Lars Grundvad

Gestens bebyggelseshistorie – set fra en arkæologisk vinkel 7

John T. Lauridsen

“Konkurrenten” uden konkurrenter
– om en af Holsteds stærke kvinder..... 19

Søren Mulvad

Ribe Vandrerhjem 1930-1986..... 31

Mogens Jensen

Banebørster på Grindstedegnen 1913-1919 43

Inger Buchard

Hvad døde de af? – Tyske flygtninge i Danmark 1945 81

Carsten Teilman Hald

Frederick von Gersdorff til Kærgård III 91

Mikkel Kirkedahl Nielsen

Hermetikfabrikken i Esbjerg:
Historien om konserver og kvindearbejdere på havnen 119

Referat fra generalforsamlingen
den 20. marts 2024 på Esbjerg Museum 139

Historisk Samfunds hjemmeside i nye klæder 148

Nye medlemmer 2023..... 149

Bestyrelse 2024 150

Register 152

Bogtilbud til medlemmer af Historisk Samfund for Ribe Amt 155